

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 15.11.2010
COM(2010) 636 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020:
obnovljena zaveza za Evropo brez ovir**

{SEC(2010) 1323}

{SEC(2010) 1324}

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020:
obnovljena zaveza za Evropo brez ovir**

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Cilji in ukrepi	4
2.1.	Področja ukrepanja.....	5
2.2.	Izvajanje strategije	9
3.	Sklepna ugotovitev.....	11

1. UVOD

Vsak šesti prebivalec Evropske unije (EU) trpi za lažjo ali težjo obliko invalidnosti¹, kar pomeni, da se približno 80 milijonov posameznikov pogosto ne more v celoti vključiti v družbo in gospodarstvo zaradi okoljskih in vedenjskih ovir. Stopnja revščine je med invalidi 70 % višja od povprečja², deloma zaradi omejenega dostopa do zaposlitve.

Več kot tretjina ljudi, starih nad 75 let, trpi za invalidnostjo, ki jih omejuje do določene meje, več kot 20 % pa invalidnost znatno omejuje³. Poleg tega se bodo te številke povečale s staranjem prebivalstva EU.

EU in njene države članice imajo široka pooblastila, da izboljšajo družbeni in gospodarski položaj invalidov.

- V členu 1 Listine Unije o temeljnih pravicah (Listina) je navedeno: „Človekovo dostojanstvo je nedotakljivo. Treba ga je spoštovati in varovati.“ V členu 26 je navedeno: „Unija priznava in spoštuje pravico invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti“. Poleg tega člen 21 prepoveduje kakršno koli diskriminacijo, ki temelji na invalidnosti.
- Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da naj se Unija pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti bori proti diskriminaciji na podlagi invalidnosti (člen 10) ter ji daje pristojnost, da sprejme zakonodajo, s katero obravnava tako diskriminacijo (člen 19).
- Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (Konvencija ZN), ki pomeni prvi pravno zavezujoč mednarodni instrument o človekovih pravicah ter katere pogodbenice so EU in države članice, se bo kmalu uporabljala v vsej EU⁴. Konvencija ZN od držav pogodbenic zahteva, da varujejo in ščitijo vse človekove pravice ter temeljne svoboščine invalidov.

V skladu s Konvencijo ZN so invalidi ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi.

Komisija se bo skupaj z državami članicami spoprijela s preprekami za Evropo brez ovir z izvajanjem nedavnih resolucij Evropskega parlamenta in Sveta⁵. Ta strategija nudi okvir za ukrepanje na evropski ravni, da se skupaj z nacionalnim ukrepanjem obravnavajo različni položaji moških, žensk in otrok z invalidnostjo.

¹ Priložnostni modul o zaposlovanju invalidov Raziskave o delovni sili EU (LFS AHM), 2002.

² EU-SILC (Statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih), 2004.

³ LFS AHM in EU-SILC, 2007.

⁴ Sklenjena je bila 2007, podpisale pa so jo vse države članice in EU; do oktobra 2010 jo je ratificiralo 16 držav članic (Belgije, Češke, Danske, Nemčije, Španije, Francije, Italije, Latvije, Litve, Madžarske, Avstrije, Portugalske, Slovenije, Slovaške, Švedske, Združenega kraljestva), medtem ko so druge v postopku, da to storijo. Konvencija ZN bo zavezujoča za EU in bo del pravnega reda EU.

⁵ Resoluciji Sveta SOC 375 z dne 2. junija 2010 in 2008/C 75/01 ter resolucija Evropskega parlamenta B6-0194/2009, P6_TA(2009)0334.

Popolna gospodarska in družbena udeležba invalidov je ključna, če želimo, da strategija Evropa 2020⁶ uspe ustvariti pametno, trajnostno in vključujočo rast. Grajenje družbe, ki vključuje vsakogar, prav tako prinaša tržne priložnosti in spodbuja inovacije. Glede na povpraševanje s strani naraščajočega števila starajočih se potrošnikov je s poslovnega vidika močno upravičeno vsem zagotavljati dostopnost do storitev in izdelkov. Trg EU za podporne pripomočke (z ocenjeno letno vrednostjo nad 30 milijard EUR⁷) je na primer še vedno razdrobljen, pripomočki pa so dragi. Politike in regulativni okviri ter razvoj izdelkov in storitev ne odražajo potreb invalidov ustrezno. Veliko blaga in storitev ter veliko grajenega okolja še ni dovolj dostopnih.

Gospodarski upad je negativno vplival na položaj invalidov, zaradi česar je treba še hitreje ukrepati. Ta strategija si prizadeva za izboljšanje življenj posameznikov ter za doprinos širših koristi družbi in gospodarstvu, ne da bi povzročila nepotrebno breme industriji in upravam.

2. CILJI IN UKREPI

Splošni cilj te strategije je okrepitev vloge invalidov, da lahko v celoti uživajo svoje pravice ter v celoti izkoristijo sodelovanje v družbi in evropskem gospodarstvu, zlasti prek enotnega trga. Doseganje tega cilja in zagotavljanje učinkovitega izvajanja Konvencije ZN v EU zahteva doslednost. Ta strategija navaja ukrepe na ravni EU, ki dopolnjujejo nacionalne ukrepe, ter določa mehanizme⁸, potrebne za izvajanje Konvencije ZN na ravni EU, vključno znotraj institucij EU. Prav tako navaja podporo, ki je potrebna za financiranje, raziskave, ozaveščanje, statistiko in zbiranje podatkov.

Ta strategija se osredotoča na odstranitev ovir⁹. Komisija je določila osem glavnih področij za ukrepanje: **dostopnost, sodelovanje, enakost, zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje, socialna zaščita, zdravje in zunanji ukrepi**. Za vsako področje so opredeljeni ključni ukrepi, pri čemer je glavni cilj na ravni EU poudarjen v okencu. Navedena področja so bila izbrana na podlagi njihovih zmožnosti, da prispevajo k splošnim ciljem Strategije in Konvencije ZN, dokumentov povezanih politik institucij EU in Sveta Evrope, rezultatov akcijskega načrta EU o invalidnosti za obdobje 2003–2010 ter posvetovanja z državami članicami, zainteresiranimi stranmi in splošno javnostjo. Sklicevanja na nacionalne ukrepe so namenjena dopolnitvi ukrepov na ravni EU in ne kritju vseh nacionalnih obveznosti iz Konvencije ZN. Komisija bo prav tako reševala položaj invalidov s strategijo Evropa 2020, njenimi vodilnimi pobudami in ponovnim zagonom enotnega trga.

⁶ COM(2010) 2020.

⁷ Deloitte & Touche, Access to Assistive Technology in the EU, 2003 in BCC Research, 2008.

⁸ Člen 33 Konvencije ZN.

⁹ Raziskava Eurobarometer iz 2006: 91 % vprašancev je mnenja, da bi bilo treba več denarja nameniti odpravi fizičnih ovir za invalide.

2.1. Področja ukrepanja

1 — Dostopnost

„Dostopnost“ je opredeljena kot zagotavljanje invalidom, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacijskih in komunikacijskih tehnologij in sistemov (IKT) ter drugih objektov in storitev. Na vseh teh področjih še vedno obstajajo velike ovire. Na primer, povprečno v EU–27 le 5 % javnih spletnih strani v celoti izpolnjuje standarde spletne dostopnosti, čeprav jih je več delno dostopnih. Veliko izdajateljev televizijskih programov še vedno nudi le malo podnaslovljenih programov in takih z opisom zvoka¹⁰.

Dostopnost je predpogoj za sodelovanje v družbi in gospodarstvu, vendar mora EU na tem področju narediti še veliko, da bi to dosegla. Komisija predlaga uporabo zakonodajnih in drugih instrumentov, kot so standardizacija, za optimizacijo dostopnosti do grajenega okolja, prevoza in IKT v skladu s programom za digitalne tehnologije in vodilnimi pobudami Unije inovacij. Na podlagi načel za pametnejše predpise bo raziskala prednosti sprejema regulativnih ukrepov za zagotovitev dostopnosti izdelkov in storitev, vključno z ukrepi za pospešitev uporabe javnih naročil (kar se je v ZDA izkazalo za zelo učinkovito¹¹). Spodbudila bo vključevanje dostopnosti in „oblikovanja za vse“ v izobraževalne programe ter usposabljanja za relevantne poklice. Prav tako bo pospeševala razvoj trga za podporne tehnologije v celotni EU. Komisija bo po nadaljnjih posvetovanjih z državami članicami in drugimi zainteresiranimi stranmi proučila predložitev predloga „Evropskega akta o dostopnosti“ do leta 2012. To lahko vključuje razvoj posebnih standardov za določene sektorje za znatno izboljšanje ustreznega delovanja notranjega trga za dostopne izdelke in storitve.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalne dejavnosti za zagotavljanje dostopnosti in odpravo obstoječih ovir ter izboljšanje razpoložljivosti in izbire podpornih tehnologij.

Invalidom zagotoviti dostopnost do blaga, storitev, vključno z javnimi storitvami, in podpornih naprav.

2 — Sodelovanje

Še vedno obstaja mnogo ovir, ki invalidom preprečujejo, da bi v celoti uveljavljali svoje temeljne pravice – vključno z njihovimi pravicami državljanstva Unije – in omejujejo njihove možnosti, da bi enako kot drugi sodelovali v družbi. Navedene pravice vključujejo pravico do prostega gibanja, do izbire kje in kako živeti ter pravico do popolnega dostopa do kulturnih, rekreacijskih in športnih dejavnosti. Oseba s statusom invalida lahko na primer s selitvijo v drugo državo EU izgubi pravico do nacionalnih ugodnosti, kot je brezplačen prevoz ali prevoz po nižani ceni.

Komisija si bo prizadevala:

- premagovati ovire, ki jih imajo invalidi pri uveljavljanju svojih pravic kot posamezniki, potrošniki, študentje, gospodarski in politični akterji; reševati težave, ki so povezane z

¹⁰ EC (2007), SEC (2007) 1469, str. 7.

¹¹ Oddelek 508 Rehabilitation Act (akt o ponovnem vključevanju) in Architectural Barriers Act (akt o arhitekturnih ovirah).

mobilnostjo znotraj EU, in spodbujati uporabo evropskega modela parkirne karte za invalide;

- spodbujati prehod od institucionalnega varstva do varstva znotraj skupnosti z uporabo Strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja za podporo razvoja storitev znotraj skupnosti ter krepitevjo ozaveščanja o položaju invalidov, ki živijo v nastanitvenih domovih, zlasti otrok in starejših ljudi;
- izboljšati dostopnost športnih, prostočasnih, kulturnih in rekreacijskih organizacij, dejavnosti, dogodkov, objektov, izdelkov in storitev, vključno z avdiovizualnimi; spodbujati sodelovanje pri športnih dogodkih in organizaciji posebnih športnih dogodkov za invalide; raziskovati možnosti, kako olajšati uporabo znakovnega jezika in Braillove pisave pri komuniciranju z institucijami EU; obravnavati dostopnost do voljenja z namenom olajšanja uveljavljanja volilnih pravic državljanov EU; spodbujati čezmejni prenos avtorskih del v dostopni obliki; spodbujati uporabo obsega izjem iz direktive o avtorskih pravicah¹².

Ukrepi EU bodo podpirali nacionalne dejavnosti za:

- doseganje prehoda od institucionalnega varstva do varstva znotraj skupnosti, vključno z uporabo Strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja za usposabljanje človeških virov in prilagajanje socialne infrastrukture, razvoj shem za financiranje osebne pomoči, spodbujanje ugodnih delovnih pogojev za poklicne negovalce ter podporo za družine in nepoklicne negovalce;
- zagotavljanje dostopnosti športnih, prostočasnih, kulturnih in rekreacijskih organizacij in dejavnosti; ter uporabo možnosti za izjeme v direktivi o avtorskih pravicah.

Polno sodelovanje invalidov v družbi se lahko doseže tako, da:

- se jim omogoči, da uživajo vse koristi državljanstva EU;
- se odstranijo administrativne in vedenjske ovire za polno in enakopravno sodelovanje;
- se nudijo kvalitetne storitve znotraj skupnosti, vključno z dostopom do osebne pomoči.

3 — Enakost

Več kot polovica Evropejcev meni, da je diskriminacija na podlagi invalidnosti ali starosti močno razširjena v EU¹³. Kot je določeno v členih 1, 21 in 26 Listine Unije in členih 10 in 19 PDEU, bo Komisija spodbujala enako obravnavanje invalidov z različnimi pristopi. Ti bodo vključevali uporabo obstoječe zakonodaje EU za nudenje zaščite pred diskriminacijo ter izvajanje aktivne politike za boj proti diskriminaciji in spodbujanje enakih možnosti v politikah EU. Komisija se bo prav tako posvetila kumulativnemu učinku diskriminacije, ki jo invalidi morda izkusijo na podlagi drugih dejavnikov, kot so državljanstvo, starost, starost, rasa ali narodnost, spol, vera ali prepričanje ali spolna usmerjenost.

¹² Direktiva 2001/29/ES. Memorandum o soglasju med zainteresiranimi stranmi je bil podpisan 14.9.2009.

¹³ Posebna raziskava Eurobarometra št. 317.

Zagotovila bo tudi, da se Direktiva 2000/78/ES¹⁴, ki prepoveduje diskriminacijo pri zaposlovanju, v celoti izvaja; spodbujala bo raznolikost in se borila proti diskriminaciji prek kampanj za ozaveščanje na ravni EU in na nacionalni ravni ter podpirala delo nevladnih organizacij na ravni EU, ki so aktivne na tem področju.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalne politike in programe za spodbujanje enakosti, na primer s spodbujanjem skladnosti zakonodaje države članice glede pravne sposobnosti s Konvencijo ZN.

Izkoreniniti diskriminacijo na podlagi invalidnosti v EU.

4 — Zaposlovanje

Kakovostna delovna mesta zagotavljajo gospodarsko neodvisnost, spodbujajo osebne dosežke in nudijo najboljšo zaščito pred revščino. Vendar pa je stopnja zaposlenosti invalidov le okoli 50-odstotna¹⁵. Za doseganje ciljev rasti EU mora biti več invalidov zaposlenih na plačljivih delovnih mestih na odprtem trgu dela. Komisija bo v celoti izkoristila možnosti strategije Evropa 2020 in njenega Programa za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta, tako da bo državam članicam nudila analize, politične smernice, izmenjavo informacij in drugo podporo. Izboljšala bo seznanjenost s položajem zaposlovanja moških in žensk z invalidnostjo, prepoznala izzive in predlagala rešitve. Posebno pozornost bo posvetila mladim invalidom pri prehodu iz izobraževanja v zaposlitev. Obravnavala bo mobilnost znotraj delovnega mesta na odprtem trgu dela in v zaščiteneh delavnicah prek izmenjave informacij in vzajemnega učenja. Prav tako bo obravnavala vprašanje samozaposlitve in kakovostnih delovnih mest, vključno z vidiki, kot so delovni pogoji in karierno napredovanje, z vključitvijo socialnih partnerjev. Komisija bo okrepila svojo podporo prostovoljnim pobudam, ki spodbujajo upravljanje raznolikosti na delovnem mestu, kot so listine o raznolikosti, ki jih podpišejo zaposleni, in pobuda za socialna podjetja.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalna prizadevanja za: analiziranje položaja trga delovne sile invalidov; boj proti tistim nadomestilom za delovne nezmožnosti, ki invalide odvrčajo od vstopa na trg delovne sile; pomoč pri njihovem vključevanju na trg delovne sile z uporabo Evropskega socialnega sklada (ESS); razvoj aktivnih politik na trgu dela, omogočanje dostopnejših delovnih mest; razvoj služb za zagotavljanje zaposlitev, podpornih struktur ter usposabljanj na delovnem mestu; spodbujanje uporabe Uredbe o splošnih skupinskih izjemah¹⁶, ki dovoljuje dodelitev državne pomoči brez predhodne priglasitve Komisiji.

Omogočiti veliko večjemu številu invalidov, da se z lastnim delom preživljajo na odprtem trgu dela.

5 — Izobraževanje in usposabljanje

V starostni skupini od 16 do 19 let je stopnja nevklučenosti v izobraževanje 37-odstotna za osebe, ki jih invalidnost znatno omejuje, in 25-odstotna za osebe, ki jih invalidnost omejuje

¹⁴ Direktiva Sveta 2000/78/ES (UL L 303, 2.12.2000, str. 16).

¹⁵ LFS AHM, 2002.

¹⁶ Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 (UL L 214, 9.8.2008, str. 3).

do neke mere, v nasprotju s 17-odstotno za osebe, ki jih invalidnost ne omejuje¹⁷. Dostop do rednega izobraževanja je za otroke s težko invalidnostjo težak in včasih je izobraževanje ločeno. Invalidi, še posebej otroci, morajo biti ustrezno vključeni v sistem splošnega izobraževanja, nudena pa jim mora biti individualna podpora, ki je v največjo korist otroka. Komisija bo ob polnem spoštovanju odgovornosti držav članic za učne vsebine in organizacijo izobraževalnih sistemov podpirala cilj vključujočega, kakovostnega izobraževanja in usposabljanja pod pobudo Mladi in mobilnost. Izboljšala bo seznanjenost z ravnmi izobrazbe in možnostih za invalide ter izboljšala njihovo mobilnost s spodbujanjem sodelovanja v programu vseživljenjskega učenja.

Ukrepi EU bodo podpirali nacionalna prizadevanja prek ET 2020, strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju¹⁸, za odstranitev pravnih in organizacijskih ovir za invalide do sistemov splošnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja; nudenje pravočasne podpore za vključujoče izobraževanje in prilagojeno učenje ter zgodnje prepoznavanje posebnih potreb; nudenje ustreznega usposabljanja in podpore za strokovnjake, ki delajo na vseh ravneh izobraževanja in poročanja o stopnjah sodelovanja in rezultatih.

Spodbujati vključujoče izobraževanje in vseživljenjsko učenje za dijake in študente invalide.

6 — Socialno varstvo

Nižja udeležba v splošnem izobraževanju in na trgu dela vodi do dohodkovnih neenakosti in revščine invalidov, kot tudi do družbene izključenosti in osamitve. Invalidi morajo imeti koristi od sistemov socialne varnosti in programov zmanjšanja revščine, pomoči povezane z invalidnostjo, javnih stanovanjskih programov in drugih podpornih storitev ter programov upokojevanja in nadomestil. Komisija se bo tem vprašanjem posvetila prek Evropske platforme za boj proti revščini. To bo vključevalo ocenjevanje ustreznosti in trajnosti sistemov socialne varnosti ter podpore prek ESS. EU bo ob polnem spoštovanju sposobnosti držav članic podpirala nacionalne ukrepe za zagotovitev kakovosti in trajnosti sistemov socialne varnosti za invalide, zlasti prek izmenjave politik in vzajemnega učenja.

Spodbujanje dostojnih življenjskih pogojev za invalide.

7 — Zdravstvo

Invalidi imajo lahko omejen dostop do zdravstvenih storitev, vključno z rutinskimi zdravljenji, kar vodi do neenakosti v zdravstvu, ki niso povezane z njihovo invalidnostjo. Upravičeni so do enakega dostopa do zdravstvenega varstva, vključno s preventivnim zdravstvenim varstvom, ter posebnih cenovno dostopnih storitev zdravstvenega varstva in rehabilitacije, ki upoštevajo njihove potrebe, vključno s potrebami na podlagi spola. To je predvsem naloga držav članic, ki so odgovorne za organizacijo in zagotavljanje storitev zdravstvenega varstva in zdravniške oskrbe. Komisija bo podpirala razvoj politik za enak dostop do zdravstvenega varstva, vključno s kakovostnimi zdravstvenimi in rehabilitacijskimi storitvami, ki so namenjene invalidom. Posebno pozornost bo namenila invalidom pri

¹⁷ LFS AHM, 2002.

¹⁸ Sklepi Sveta z dne 12. maja 2009 o ET 2020 (UL C 119, 28.5.2009, str. 2).

izvajanju politik za reševanje neenakosti v zdravstvu; spodbujanju ukrepov na področju zdravja in varnosti pri delu za zmanjšanje tveganj razvoja invalidnosti med delovnim življenjem in za izboljšanje ponovnega vključevanja delavcev z invalidnostjo¹⁹; ter si prizadevala za preprečevanje navedenih tveganj.

Ukrepi EU bodo podpirali nacionalne ukrepe za zagotavljanje dostopnih, nediskriminatorskih zdravstvenih storitev in objektov; spodbujanje ozaveščenosti o invalidnosti v zdravstvenih šolah in učnem programu za zdravstvene delavce; zagotavljanje ustreznih rehabilitacijskih storitev; spodbujanje storitev za duševno zdravje in razvoj zgodnjega posredovanja ter storitev ocenjevanja potreb.

Spodbujanje enakega dostopa do zdravstvenih storitev in povezanih infrastruktur za invalide.

8 — Zunanji ukrepi

EU in države članice bi morale spodbujati pravice invalidov v svojih zunanjih ukrepih, vključno s širitvijo EU, sosedskimi in razvojnimi programi. Komisija bo delovala, kjer bo to ustrezno, v širšem okviru nediskriminacije, da opozori na invalidnost kot vprašanje človekovih pravic v zunanjih ukrepih EU; dvigne ozaveščenost o Konvenciji ZN in potrebah invalidov, vključno z dostopnostjo, na področju nujne in človekoljubne pomoči; utrdi mrežo korespondentov za invalidnost in s tem izboljša ozaveščenost o vprašanih invalidnosti v delegacijah EU; zagotovi napredek držav kandidatk in potencialnih držav kandidatk pri spodbujanju pravic invalidov ter zagotovi uporabo finančnih instrumentov predpristopne pomoči za izboljšanje njihovega položaja.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalne pobude za obravnavanje vprašanj invalidnosti v dialogih z državami nečlanicami ter, kjer je ustrezno, vključili invalidnost in izvajanje Konvencije ZN ob upoštevanju zavez iz Akre o učinkovitosti pomoči. Spodbujala bo soglasje in zavezo pri vprašanih invalidnosti na mednarodnih forumih (ZN, Svet Evrope, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj – OECD).

Spodbujati pravice invalidov v okviru zunanjih ukrepov EU.

2.2. Izvajanje strategije

Ta strategija zahteva skupno in obnovljeno zavezo institucij EU in vseh držav članic. Ukrepi na zgoraj navedenih glavnih področjih morajo temeljiti na naslednjih splošnih instrumentih.

1 — Ozaveščanje

Komisija si bo prizadevala zagotavljati, da se invalidi zavedajo svojih pravic, posebna pozornost pa bo posvečena dostopnosti materialov in kanalov obveščanja. Spodbujala bo ozaveščanje o pristopu „oblikovanje za vse“ za izdelke, storitve in okolje.

¹⁹ Strategija EU o zdravju in varnosti pri delu za obdobje 2007–2012 – COM(2007) 62.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalne kampanje za ozaveščanje javnosti o sposobnostih in prispevanju invalidov ter spodbujali izmenjavo dobrih praks v okviru skupine na visoki ravni za področje invalidnosti (Disability High Level Group – DHLG).

Ozaveščati družbo o vprašanjih invalidnosti ter spodbujati boljšo seznanjenost invalidov z njihovimi pravicami in načinom uveljavljanja teh pravic.

2 — Finančna pomoč

Komisija si bo prizadevala zagotavljati, da programi EU na področjih politike, ki so pomembna za invalide, nudijo možnosti financiranja, na primer v raziskovalnih programih. Stroški ukrepov, ki invalidom omogočajo sodelovanje v EU programih, morajo biti upravičeni do povračila. Instrumenti financiranja EU, zlasti Strukturni skladi, se morajo izvajati na dostopen in nediskriminatoren način.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali nacionalna prizadevanja za izboljšanje dostopnosti in boj proti diskriminaciji prek splošnega financiranja, pravilne uporabe člena 16 Splošne uredbe o Strukturnih skladih²⁰ ter s povečanjem zahtev o dostopnosti pri javnih naročilih. Vsi ukrepi se morajo izvajati v skladu z evropskih konkurenčnim pravom, zlasti pravili o državni pomoči.

Optimalno izkoristiti instrumente financiranja EU za dostopnost in nediskriminacijo ter povečati prepoznavnost možnosti financiranja, povezanih z invalidnostjo, v programih po letu 2013.

3 — Statistika in zbiranje podatkov ter spremljanje

Komisija si bo prizadevala združiti informacije o invalidnosti, zbrane v okviru družbenih raziskav EU (Statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih, Priložnostni modul o zaposlovanju invalidov Raziskave o delovni sili EU, evropska zdravstvena raziskava), razvila posebno raziskavo o ovirah za socialno vključenost invalidov in predstavila sklop kazalnikov za spremljanje njihovega položaja v povezavi z glavnimi cilji Evrope 2020 (izobraževanje, zaposlovanje in zmanjšanje revščine). Agencija EU za temeljne pravice je pozvana, da v okviru svojih pristojnosti prispeva k tej nalogi z zbiranjem podatkov, raziskavami in analizami.

Komisija bo vzpostavila tudi spletno orodje, ki bo nudilo pregled nad praktičnimi ukrepi in zakonodajo, ki se uporablja za izvajanje Konvencije ZN.

Ukrepi EU bodo podpirali in dopolnjevali prizadevanja držav članic za zbiranje statistike in podatkov, ki odražajo ovire, ki invalidom onemogočajo, da uveljavljajo svoje pravice.

Dopolnjevati zbiranje rednih statističnih podatkov, povezanih z invalidnostjo, z namenom spremljanja položaja invalidov.

4 — Mehanizmi, ki jih zahteva Konvencija ZN

²⁰ Uredba Komisije (ES) št. 1083/2006 (UL L 210, 31.7.2006, str. 25).

Okvir upravljanja iz člena 33 Konvencije ZN (organi za stike, način usklajevanja, neodvisno telo in vključenost invalidov in njihovih organizacij), je treba obravnavati na dveh ravneh: v odnosu do držav članic na področju številnih različnih politik EU in znotraj institucij EU. Na ravni EU bodo načini usklajevanja, ki temeljijo na obstoječih strukturah, vzpostavljeni med službami Komisije in institucijami EU ter med EU in državami članicami. Izvajanje te strategije in Konvencije ZN bo redno obravnavano znotraj skupine na visoki ravni za področje invalidnosti s predstavniki držav članic ter njihovimi organi za stike, Komisijo, invalidi in njihovimi organizacijami ter drugimi zainteresiranimi stranmi. Še naprej se bodo pripravljala poročila o napredku za neuradna ministrska srečanja.

Prav tako bo vzpostavljen okvir za spremljanje, ki bo vključeval enega ali več neodvisnih teles, z namenom spodbujanja, varovanja in spremljanja izvajanja Konvencije ZN. Po sklenitvi Konvencije ZN in po preučitvi možnih nalog številnih obstoječih organov in institucij EU bo Komisija predlagala okvir upravljanja, ne da bi povzročila nepotrebno administrativno breme za spodbujanje izvajanja Konvencije ZN v Evropi.

Do konca leta 2013 bo Komisija poročala o napredku, ki ga je dosegla s to strategijo, in sicer o izvajanju ukrepov, nacionalnem napredku in poročilu EU Odboru za pravice invalidov ZN²¹. Komisija bo statistiko in zbiranje podatkov uporabila za ponazoritev sprememb v razlikah med invalidi in prebivalstvom kot celoto, ter za vzpostavitev kazalnikov, povezanih z invalidnostjo, ki se navezujejo na cilje Evrope 2020 za izobraževanje, zaposlovanje in zmanjšanje revščine. To bo omogočilo revizijo strategije in njenih ukrepov. Nadaljnje poročilo je načrtovano za leto 2016.

3. SKLEPNA UGOTOVITEV

Namen te strategije je, da se izkoristi skupni potencial Listine Unije o temeljnih pravicah, Pogodbe o delovanju Evropske unije in Konvencije ZN ter da se v celoti izkoristi Evropa 2020 in njeni instrumenti. Z njo se bo začel proces za okrepitev vloge invalidov, tako da lahko v celoti enako kot drugi sodelujejo v družbi. S staranjem prebivalstva v Evropi bodo ti ukrepi občutno vplivali na kakovost življenja vedno večjega deleža Evropejcev. Institucije in države članice EU so pozvane, da v sklopu te strategije sodelujejo pri ustvarjanju Evrope brez ovir za vse.

²¹ Člena 35 in 36 Konvencije ZN.